

Strategisch vrijwilligersbeleid: de kracht van samen

Prof. Dr. Lucas Meijs
Strategic Philanthropy and Volunteering

Rotterdam School of Management
Erasmus University Netherlands



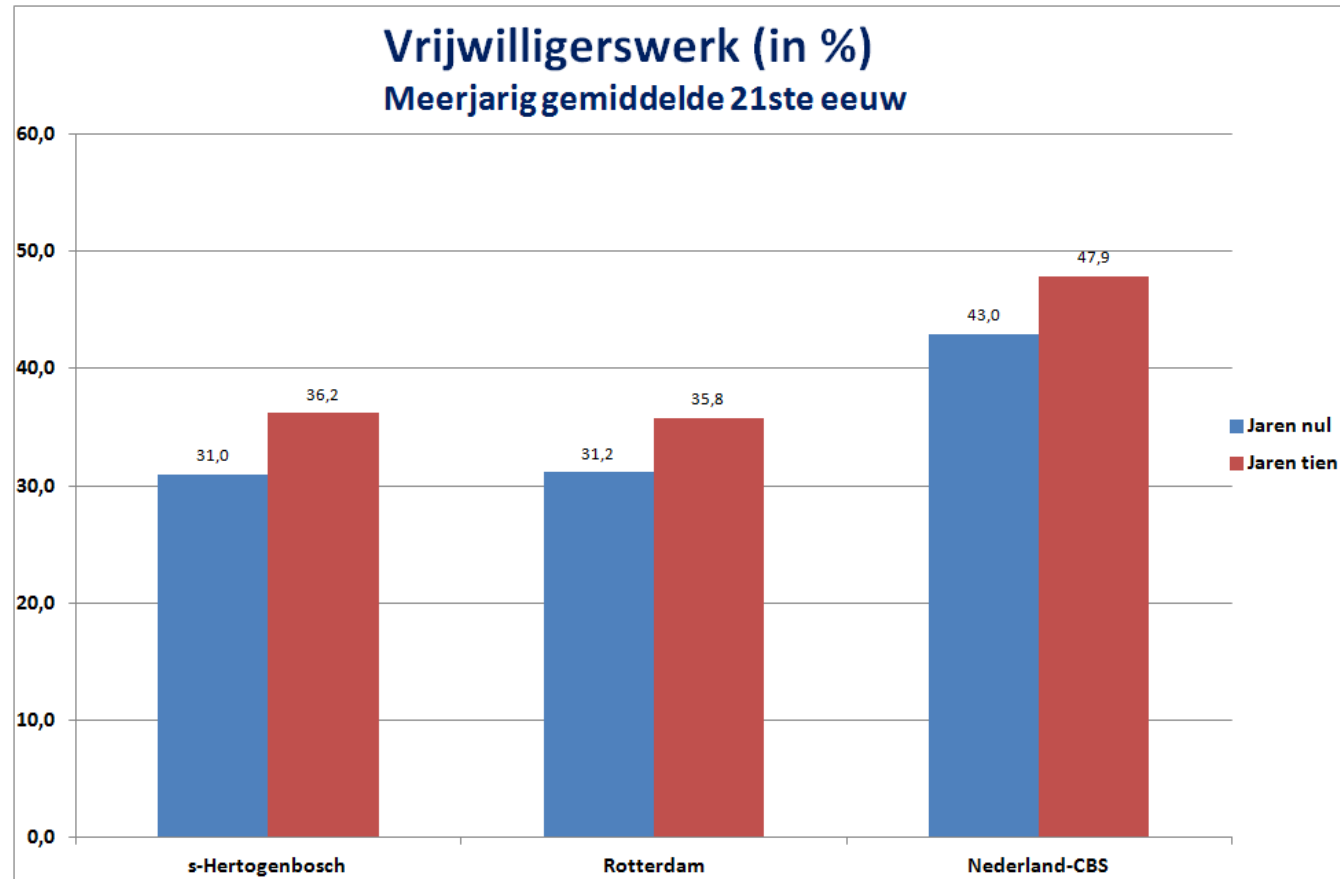


1. Trends in vrijwilligerswerk
2. Op weg naar toegevoegde waarde
3. Wat kunnen we samen doen?
 - Kleine verdieping naar Werk-gerelateerd vrijwilligerswerk

De grote trends



Doen we nu meer of minder vrijwilligerswerk dan 20 jaar geleden...



Het doen van vrijwilligerswerk wordt verklaard door een drukke agenda.
Het doen van veel uren vrijwilligerswerk wordt verklaard door 'nu heb ik meer tijd'.

DRIE TYPEN ORGANISATIES



Mutual Support / Benefit



Wie je bent



- Interne vrijwilligers
- Samen alles doen
- Waarom ben jij de baas?
- Eisen stellen aan gezelligheid
- Hobby energie

Service Delivery



Wat je kan



- Externe vrijwilligers
- Opdracht uitvoeren
- Acceptatie voor manager
- Eisen stellen aan professionaliteit
- Impact energie

Campaigning



Wat je vindt

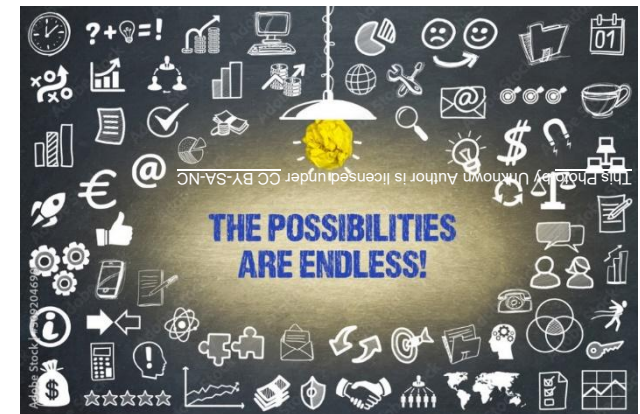
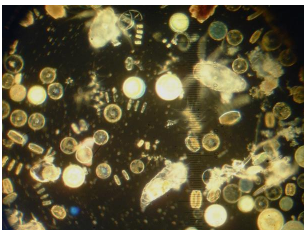
- Externe en interne vrijwilligers
- Doorgaande discussies
- Acceptatie voor leiderschap op basis van ideaal
- Eisen stellen aan loyaliteit
- Lifestyle energie

De drie stappen van betrokkenheid in tijd.....

Een
samenleving
heeft bronnen
van vrijwillige
energie

(Potentiele)
vrijwilligers bieden
vrijwillige energie aan
om vrijwilligerswerk
te worden

Organisaties bieden
vrijwillige energie een
kans om
vrijwilligerswerk te
worden



© [2025] Erasmus University Rotterdam, All rights reserved. No text and datamining.

Dierenvoedselbank Friesland heeft dringend behoefte aan geld en vrijwilligers. Omrop Fryslan, 18/1/2022

Bereidheid, Bekwaamheid en eschikbaarheid .

Aanbod van vrijwillige energie

Bereidheid

Bekwaamheid

Beschikbaarheid

Vrije tijd (free)
Restant tijd (spare)
Lummel Tijd (idle)



Plaats
Tijd
(On)afhankelijk

Bereidheid

Bekwaamheid

Beschikbaarheid

Kansen voor vrijwillige energie

Drie soorten vrijwillige energie / hulpbronnen

WILDE ZALM



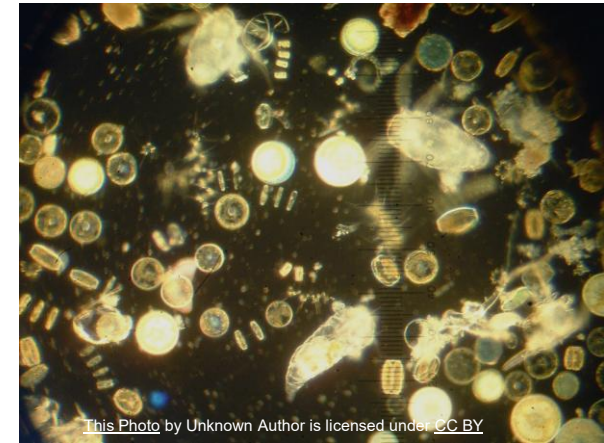
Traditionele vrijwilligers hulpbron

KWEEKVIS



Derde partij vrijwilligers hulpbron

PLANKTON



Spontane vrijwilligers hulpbron

Koolen-Maas et al (2023).

Er zijn drie hulpbronnen van vrijwillige energie die zich materialiseren in episodisch maar ook doorgaand vrijwilligerswerk.

<https://journals.sagepub.com/doi/epdf/10.1177/08997640221127947>

Vrijwilligerswerk wordt zowel georganiseerder als spontaner!

Special Issue Manuscripts

Rethinking Volunteering as a Natural Resource: A Conceptual Typology

Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly
1-25
© The Author(s) 2022
Article reuse guidelines:
sagepub.com/journals-permissions
DOI: 10.1177/08997640221127947
journals.sagepub.com/home/nvq
SAGE

Stephanie A. Koolen-Maas^{1,2},
Lucas C. P.M. Meijs²,
Philine S. M. van Overbeeke³,
and Jeffrey L. Brudney³

Abstract

Volunteering can be understood as a human-made, renewable resource that can be grown and recycled, and whose continuation and volume of flow can be influenced by human beings positively as well as negatively. We extend the metaphor and break down the monolithic concept into three categories: traditional (wild salmon), third party (farmed fish), and spontaneous (marine zooplankton). Each volunteer resource (a) manifests in particular forms of volunteer service, (b) serves different purposes, (c) has different antecedents, (d) is harvested in different ways by different stakeholders meeting different conditions, and requires a specific form of management, based on its (e) benefits and challenges, (f) resource level, (g) propagation methods, and (h) sustainability needs. The three resources are fluid and interact dynamically. The distinction of three volunteer resources and their dynamics extends the conceptualization of volunteering as a natural resource and informs a new research agenda.

Keywords

volunteering, volunteer management, volunteer typology, volunteer resources, volunteer potential

Gemeenschappen.....

'ZENDENDE THUIS' ORGANISATIE

- Werknemers– vrijwilligers
- Maatschappelijke stage - vrijwilligers
- Service learning – vrijwilligers
- 'Jaarclub' – vrijwilligers
- Tegenprestatie – vrijwilligers
- etc



BEMIDDELEND THEMA

- Familie – vrijwilligers
- Vrijgezelle – vrijwilligers
- Groene gymnastiek - vrijwilligers



© [2025] Erasmus University Rotterdam, All rights reserved. No text and datamining.



plankton = 'spontaan' vrijwilligerswerk



Episodisch
Virtueel

Team

Activisme
Individueel

Luilaktivisme?



Van vrije-tijd (free time) naar
restant-tijd (spare time) naar
lummel-tijd (idle time)

© [2025] Erasmus University Rotterdam, All rights reserved. No text and datamining.

Het wegvallen van de intermediair

(bv door opleidingsniveau, technologie maar ook door de vele voorbeelden..)

Foto's: pexels.com



Middenin de stad ligt de prachtige Weerdsuis, die nog met de hand moet worden geopend. Als de sluisdeuren dicht zijn, moeten de vissen blijven wachten. Daardoor verspillen ze tijd en energie. Zo zijn ze een makkelijke prooi voor vogels of roofvissen.

Om de vissen te helpen, hangt onder water bij de sluis een camera. Zijn er vissen in beeld? Druk dan op de bel. De sluiswachter krijgt een seintje en zal, als er veel vissen zijn, de sluis openen.

2021 440.000 mensen drukken op de digitale deurbel
2024 2,7 miljoen kijkers

© [2025] Erasmus University Rotterdam, All rights reserved. No text and datamining.

<https://visdeurbel.nl/over/>

Maak 11 'daten met je hart' die
bijdragen aan Oeteldonk

Denk aan

- Inpakken bij de voedselbank
- Voorlezen op basisscholen
- Opruimen na Carnaval
- Fondsenwerf diner
- Fondsenwerf sport activiteit
- Etc

Verzin een
Oeteldonkse
visdeur-bel

Op weg naar toegevoegde waarde



- WE HEBBEN GEEN GELD VOOR BEROEPSKRACHTEN DUS WERKEN WE MET VRIJWILIGERS

- Als het budget op is meer vrijwilligers
- Als er budget is weer beroepskrachten
- Als vrijwilligers niet te vinden zijn beroepskrachten
- Als (semi-)beroepskrachten (stagiaires) makkelijk zijn beroepskrachten eruit
- Etc

Wij denken dat een discourse verschuiving van ‘Vrijwilligers Bespaarde Kosten’ naar ‘Vrijwilligers Toegevoegde Waarde’ vrijwilligerswerk veel aantrekkelijker maakt om te doen en te ondersteunen....

VTW > BTW van 21%?

Philine Sophia Martina van Overbeeke

Appreciating What Matters

The many dimensions of volunteer value



Dr Philine van Overbeeke

philine.vanoverbeeke@new.ox.ac.uk

Research Fellow
Gradel Institute of Charity
New College, University of Oxford

- van Overbeeke, P.S.M., Koolen - Maas, S., Meijs, L., & Brudney, J.L. (2022). You Shall (Not) Pass: Strategies for Third-Party Gatekeepers to Enhance Volunteer Inclusion. *Voluntas*, 33(1), 33-45. <https://doi.org/10.1007/s11266-021-00384-0>
- Koolen-Maas, S. A., Meijs, L. C. P. M., van Overbeeke, P. S. M., & Brudney, J. L. (2023). Rethinking Volunteering as a Natural Resource: A Conceptual Typology. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 52(1_suppl), 353S-377S. <https://doi.org/10.1177/08997640221127947>
- van Overbeeke, P., & Ouacha, M. (2022). The value of diasporic cross-border philanthropy and voluntourism. In K. Biekart, & A. Fowler (Eds.), *A Research Agenda for Civil Society* (pp. 173-187). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781800378155.00021>



Level	Recipient/appropriator and value themes
Micro	<i>Volunteers</i> Individual development, social capital, professional development, well-being, affective outcomes, expressing norms and values, personality traits and characteristics, reputational outcomes, financial value, tangible rewards
	<i>Beneficiaries</i> Beneficiary outcomes, mutual relationships
	<i>Paid co-workers</i> Employee outcomes, work outcomes, mutual relationships, financial value
Meso	<i>Host organizations</i> Organizational outcomes, financial value, disruptions
	<i>Sending organizations</i> Employee and student work outcomes, organizational outcomes, financial value
Macro	<i>Communities</i> Meeting community needs, community outcomes, sustained local civil society, NPO sector outcomes, financial value
	<i>Society</i> Societal behaviors, social change, financial value, increased inequalities



Beloning

Keuzevrijheid

Psychologisch
contract



Cnaan et al, 1996; Metz et al, 2017)

Onderzoek van Philine van Overbeeke RSM (promotie 2024)

Complementie = vrijwilligerswerk

(niet verdringing)

Vrijwilligers en beroepskrachten zijn andere schakels in interventie

Cooperatie

Supplementie = vrijwilligers

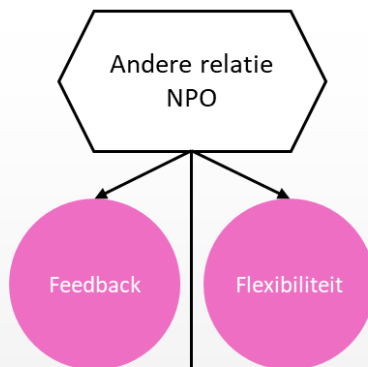
(mogelijk verdringing)

Vrijwilligers en beroepskrachten zijn dezelfde schakels in interventie

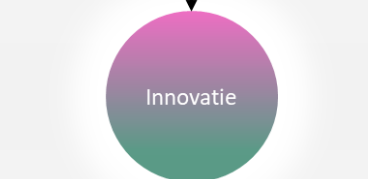
Samenwerken beroepskrachten en vrijwilligers voor optimale waarde creatie



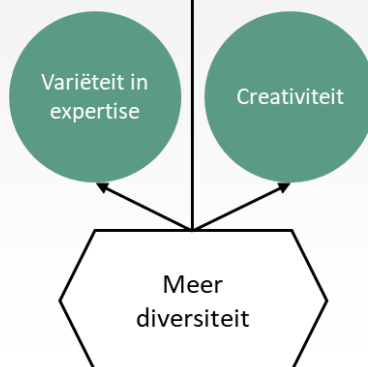
Complementaire
waarde van
vrijwilligerswerk



Ambidextaire
waarde van
vrijwilligers
vrijwilligerswerk



Supplementaire
waarde van
vrijwilligers

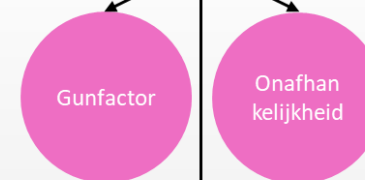
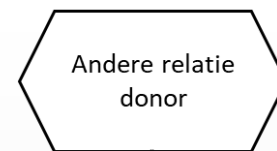
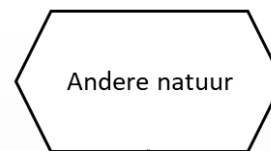


Legende

Waarde
thema

Drijfveer

waarde



Pictures: dreamstime

Wat kunnen we samen doen?



Vrijwilligerswerkbeleid is gericht op het bevorderen en toegankelijk maken van vrijwilligerswerk. Dit beleid is vaak indirect (bijvoorbeeld promotie voor vrijwilligerswerk), gericht op andere stakeholders zoals bedrijven en meer flankerend.

Vrijwilligersbeleid is gericht op het zorgen dat vrijwilligers goed tot hun recht kunnen komen in hun werkzaamheden. Vrijwilligersbeleid is daarmee gericht op vrijwilligers binnen organisaties die met vrijwilligers werken.

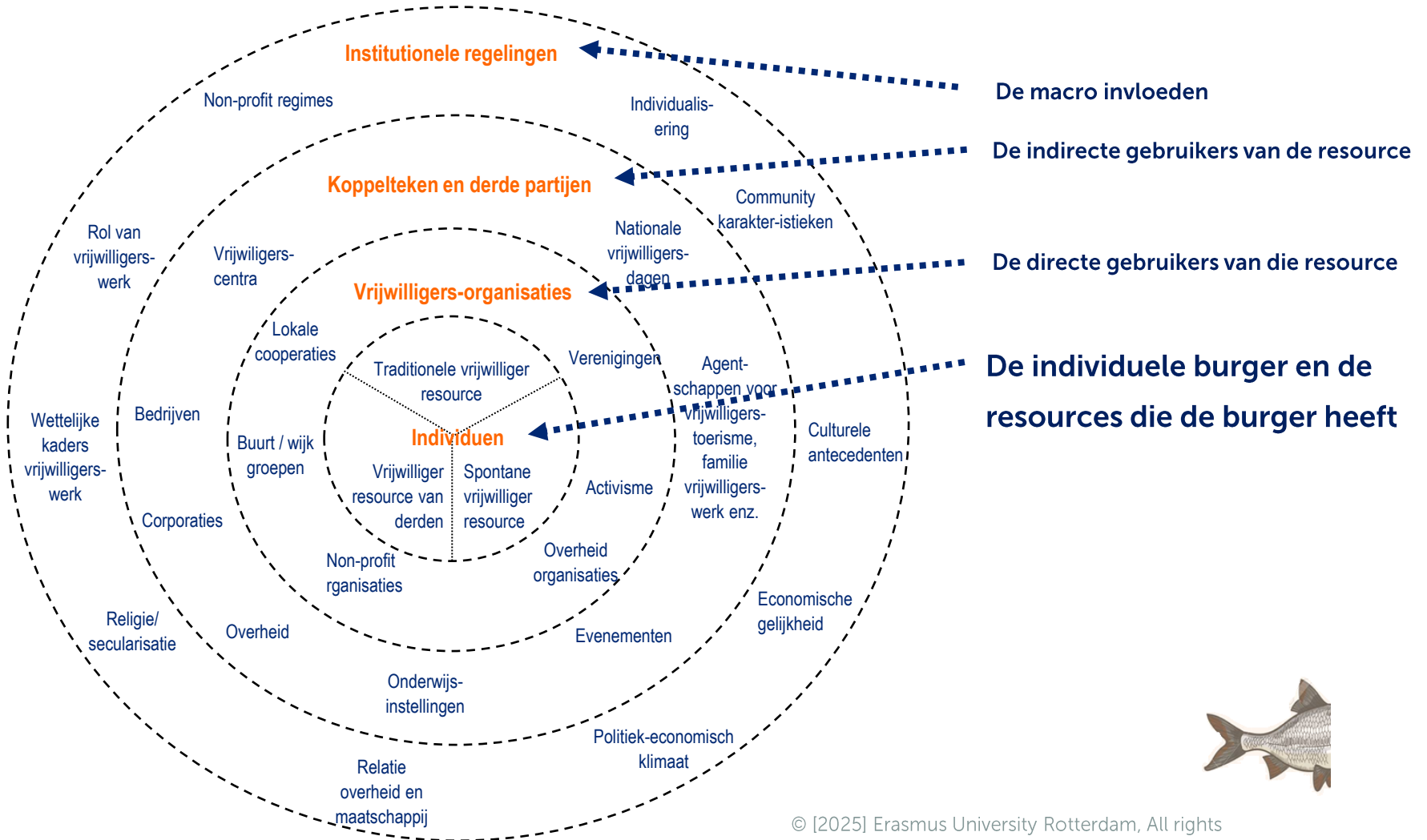
Vrijwilligerswerkbeleid is breder dan vrijwilligersbeleid. Vrijwilligerswerkbeleid lijkt op het beleid voor de gehele arbeidsmarkt, terwijl vrijwilligersbeleid lijkt op een HRM beleid van een organisatie.

Een ecosystem perspectief

- Sturen op duurzaam produceren van vrijwillige energie
- Sturen op goed inzetten van vrijwillige energie (6R principes?)
- Sturen op betrekken van veel nieuwe partijen (kweekvis)
- Kansen vergroten en bedreigingen verminderen

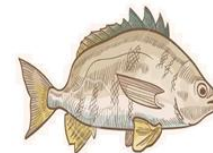
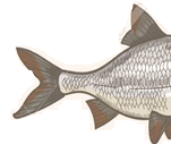
Een waarde perspectief

- Sturen op waarde toevoegen in plaats van kosten besparen
- Sturen op een goede en eerlijke relatie tussen beroepskrachten en vrijwilligers
- Faciliteren van goed omgaan met vrijwilligers
- Sterkten vergroten en zwakten verminderen



© [2025] Erasmus University Rotterdam, All rights reserved. No text and datamining.

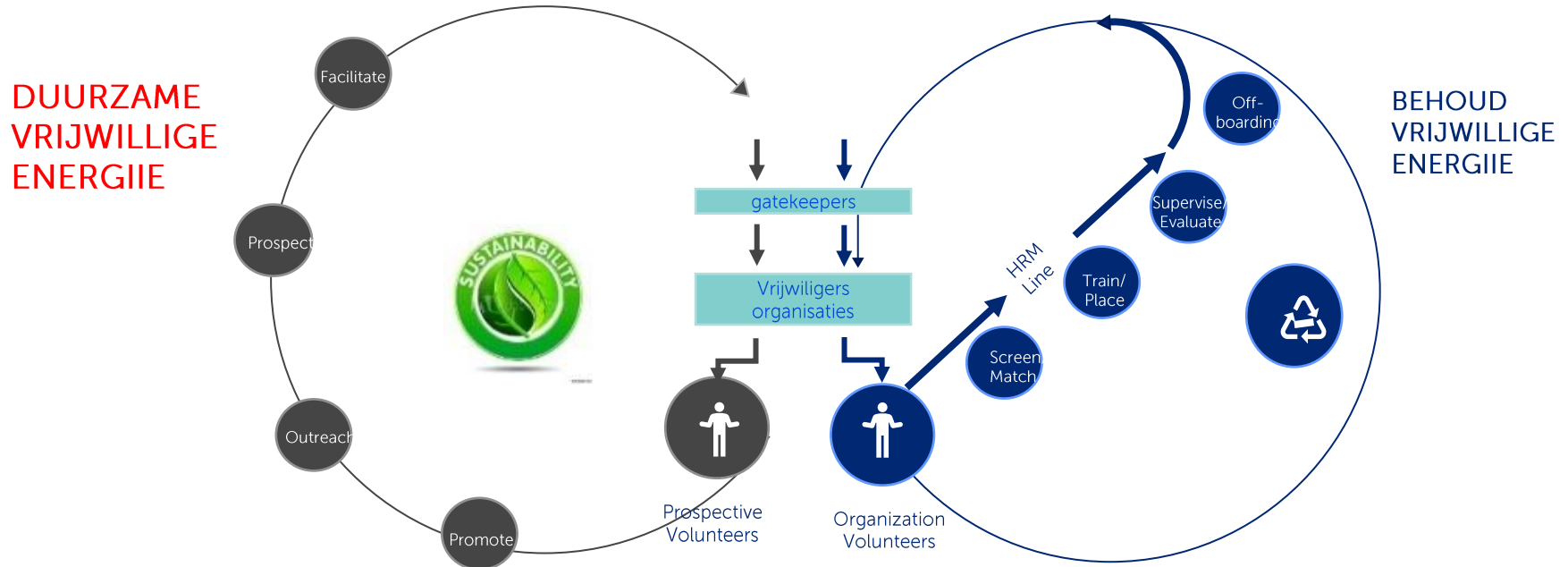
Vrijwilligerswerkbeleid zit in de twee buiten ringen
Vrijwilligersbeleid zit in de twee binnen ringen



De “circulair vrijwilligerswerk” vlinder

(geinspireerd door EllenMacarthur circular economy 'butterfly')

© [2025] Erasmus University Rotterdam, All rights reserved. No text and datamining.



vrijwilligerswerkbeleid

vrijwilligersbeleid

Over de kweekvijvers van onderwijs, werk en pensioen

Werk en Niet-Werk gerelateerd vrijwilligerswerk



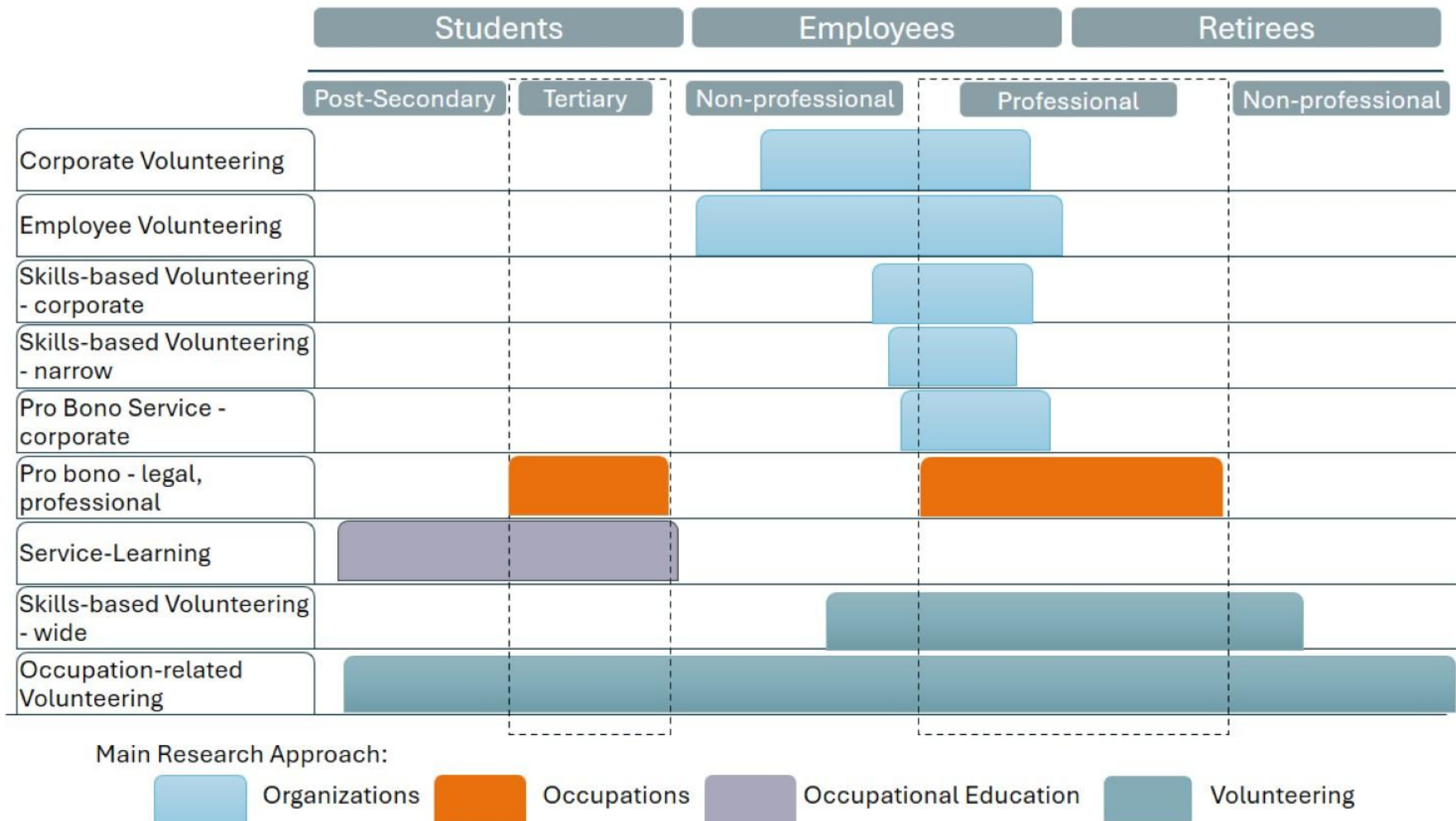
Biermann, K. Y., Breitsohl, H., & Meijs, L. C. (2024). Occupation-related volunteering: A qualitative systematic literature review, conceptualization, and directions for future research. *SAGE Open*, 14(2), 21582440241255834.

Biermann, K. Y. (2025). When Volunteerability Intersects Employability: A Conceptual Typology of Occupation-Related Volunteering and Opportunities for Volunteering Research. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 1-15.

Geeft heel mooi inzicht in de vrijwilligerswerk biografie van individuen

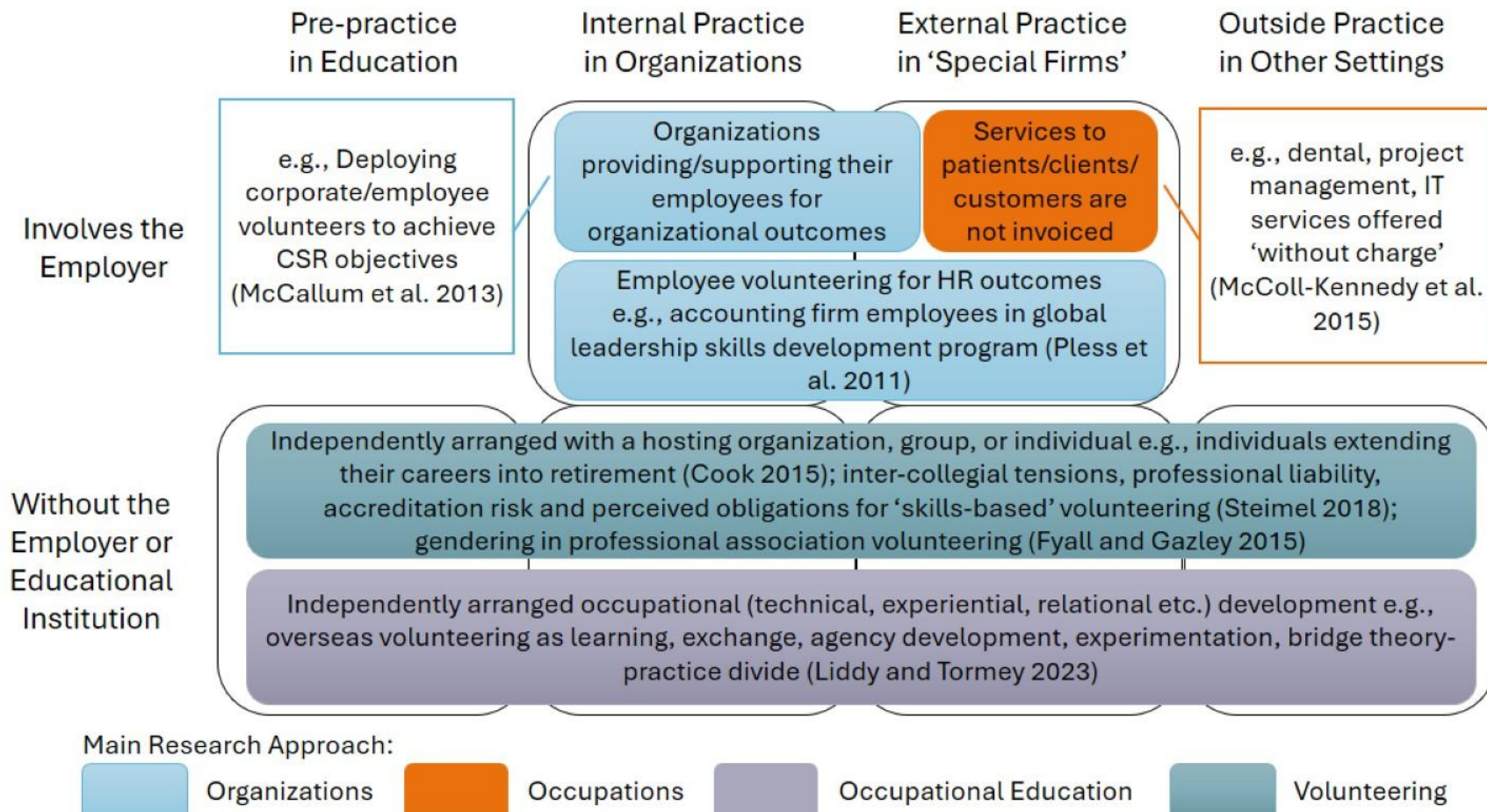
- Er is teveel aandacht voor bedrijven en te weinig voor andere kweekvijvers (met name opleiding)
- Bedrijven hebben aandacht voor skills van theoretisch opgeleide mensen en niet voor die van anderen
- Samen hebben we geen kweekvijver voor gepensioneerden (wel organisaties zoals bv Gilden)

Groups of Volunteers Mostly Sampled in the Literature



Employability: Occupational Competencies and Resources for Employment Practice

Volunteerability: Occupational Competencies and Resources for Volunteering Practice





Vragen?



Illustraties bij artikelen in Bestuursrendement / HRM rendement

